

Colegiul Național „Vasile Alecsandri” Iași
Model de subiect pentru testarea în vederea transferului
Istorie,
Clasa a X-a, profil Uman

SUBIECT (90 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Reformele lui Solon nu au pus capăt războaielor civile. În 561 î. Hr, sprijinit de țărănimea săracă și de o parte din clasa de mijloc, Pisistrate a pus mâna pe putere ocupând Atena cu ajutorul unei gărzi din bătauși înarmați, pusă la dispoziție de partidul popular, după ce a simulat un atentat contra propriei sale persoane. De mai multe ori alungat de la putere, el a sfârșit prin a se impune în 539 î. Hr, pentru un deceniu, ca tiran de necontestat al orașului. Cu el, regimul aristocratic se sfârșește prin a se descompune. Domeniile numeroșilor eupatrizi au fost confiscate și împărțite. Țăranii beneficiau de împrumuturi în bani cu dobânzi avantajoase, ca și de crearea judecătorilor itineranți care parcurgeau Atica pentru a regla măruntele litigii, altădată tranșate cu mare profit, în favoarea șefilor marilor familii.

Pisistrate favoriză, pe de altă parte, dezvoltarea agriculturii și a activităților industriale și comerciale, ceea ce a dus la o puternică creștere a situației materiale a clasei de mijloc, și, practic, – asemenea oricărui bun reprezentant al tiraniei în căutarea unui consens largit – o politică externă expansionistă, asigurând Atenei controlul Salaminei și al insulei sfinte Delos... A întreprins mari lucrări de înfrumusețare și de utilitate publică, care au furnizat atenienilor multe locuri de muncă, dar și un prestigiu rar întâlnit în lumea greacă, prestigiu mereu în creștere datorat organizării de mari sărbători religioase și patriotice – Panateneele și Marile Dionysii – cu ocazia cărora aveau loc manifestări literare, care contribuiau curând la transformarea Atenei în capitala intelectuală a Greciei.”

(Serge Bernstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*, vol. I)

B. „Țările Române caută să profite de slăbirea Porții și să se emancipeze de sub suzeranitatea acesteia. În Moldova, cărturarul Dimitrie Cantemir, care ajunge domn (1710-1711), încheie o alianță cu Rusia lui Petru cel Mare. Armatele ruso-moldovene sunt înfrânte însă la Stănilești, pe Prut (11/22 iulie 1711), iar Dimitrie Cantemir va fi silit să-și petreacă restul zilelor în Rusia [...]. În condițiile ofensivei habsburgice și rusești, turcii nu mai au încredere în principii aleși din rândul boierilor locali. Ca urmare, trec la un alt sistem, de compromis între autonomie și administrație directă, acela al numirii unor domni din rândul grecilor din Fanar (cartier al vechiului Constantinopol) [...] sau din familii românești fanariotizate [...]. Domnii devin dregători ai Porții și la numire sunt investiți ca atare. Se instaurează astfel, în 1711 în Moldova (începând cu Nicolae Mavrocordat) și în 1716 în Țara Românească (începând cu același Nicolae Mavrocordat), regimul fanariot.

Regimul [...] va însemna o sensibilă reducere a autonomiei celor două Țări Române și o creștere masivă a obligațiilor lor față de Imperiul Otoman. Sub fanarioți, Principatele pierd orice inițiativă în politica externă. Domnii nu sunt altceva decât funcționari ai Porții, numiți și revocați după bunul ei plac.” (I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Menționați, din sursa A, regimurile politice, deceniile și secolul la care se referă aceasta. 10 puncte
2. Precizați regimul politic, deceniile și secolul la care se referă sursa B. 8puncte
3. Precizați, din sursa A, două sărbători religioase și două informații referitoare la acestea. 8puncte
4. Formulați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la măsurile luate pe plan intern de către conducătorul menționat în sursă, susținându-l cu două informații selectate din sursa A. 22 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații. (*cauză*, respectiv *efect*). 16puncte.
6. Menționați, din sursa B, două informații referitoare la Dimitrie Cantemir. 8 puncte
7. Prezentați două evenimente istorice referitoare la întemeierea statelor românești extracarpatice. 18 puncte

SE ACORDĂ 10 PUNCTE DIN OFICIU